

วิกิ: เทคโนโลยีการเรียนออนไลน์เพื่อพัฒนาทักษะการเขียนภาษาอังกฤษ

Wiki: online learning technology for developing writing skills

เสาวภา วิชาดี¹

บทคัดย่อ

ในปัจจุบันเทคโนโลยีมีบทบาทอย่างมากในการเรียนการสอน การเรียนออนไลน์หลายรูปแบบถูกนำมาใช้ในการสอนภาษาต่างประเทศ บทความนี้นำเสนอการเรียนแบบออนไลน์ที่เรียกว่าวิกิซึ่งเป็นเว็บไซต์ประเภทหนึ่ง que ผู้เรียนสามารถเข้าไปสร้างหน้าต่างโดยใช้เว็บเบราว์เซอร์ ในกระบวนการสอนดังกล่าวใช้การผสมผสานระหว่างวิกิและการเรียนแบบร่วมมือเพื่อพัฒนาความสามารถทางการเขียนภาษาอังกฤษและทักษะการทำงานร่วมกันของผู้เรียน

คำสำคัญ: วิกิ เทคโนโลยีทางการศึกษา การสอนออนไลน์

Abstract

Nowadays technology plays an important role in education. Many types of on-line learning are more introduced to foreign language teaching. This paper presents online learning, focusing on wiki tool which is a kind of websites where a large number of participants are allowed to create or modify pages using their Web browser. In this instructional process, a combination of wiki and cooperative learning is used to develop learners' writing abilities as well as team working.

Keywords: wiki, educational technology, language teaching, on-line teaching

การจัดการเรียนการสอนออนไลน์ผ่านระบบอินเทอร์เน็ต

ในปัจจุบันการสอนออนไลน์ผ่านระบบอินเทอร์เน็ต (e-learning) เข้ามามีบทบาทอย่างมากในการพัฒนาประสิทธิภาพการเรียนการสอน ทำให้เปลี่ยนกระบวนการทัศน์การเรียนรู้จากแนวคิดเดิมที่การเรียนรู้จะต้องเกิดขึ้นในชั้นเรียนมีผู้สอนเป็นศูนย์กลางเป็นผู้เรียนต้องศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลต่างๆ สามารถพัฒนาความคิดของตนได้ดีกว่า เป็นการเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง สนับสนุนการเรียนการสอนแบบสองทาง

ระหว่างผู้เรียนและผู้สอนรวมทั้งระหว่างกลุ่มผู้เรียนด้วยกัน ด้วยศักยภาพที่สูงของการสอนออนไลน์ผ่านระบบอินเทอร์เน็ตจึงช่วยให้ผู้เรียนสามารถปฏิสัมพันธ์ร่วมกัน ทำงานร่วมกันและเปิดโอกาสให้ผู้เรียนใช้กระบวนการคิดแบบสร้างสรรค์

สุรสิทธิ์ วรรณไกรโรจน์ (2546) ได้ให้คำจำกัดความของการสอนออนไลน์ว่าเป็นการเรียนรู้ผ่านเครือข่ายคอมพิวเตอร์อินเทอร์เน็ต (Internet) หรือ อินทราเน็ต (Intranet) เป็นการเรียนรู้ด้วยตัวเอง ผู้เรียนจะได้เรียนตามความสามารถและความสนใจของตน

¹รองศาสตราจารย์ประจำสถาบันภาษา มหาวิทยาลัยกรุงเทพ วิทยาเขตรังสิต

โดยเนื้อหาของบทเรียนซึ่งประกอบด้วย ข้อความ รูปภาพ เสียง วิดีโอและมัลติมีเดียอื่นๆ จะถูกส่งไปยัง ผู้เรียนผ่านเว็บ (Web) โดยผู้เรียน ผู้สอน และเพื่อนร่วมชั้นเรียนทุกคนสามารถติดต่อปรึกษา แลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างกันได้เช่นเดียวกับการเรียนในชั้นเรียนปกติ โดยอาศัยเครื่องมือการติดต่อสื่อสารที่ทันสมัย เช่น จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ กระดานเสวนา และห้องสนทนา จึงเป็นการเรียนสำหรับทุกคนที่เรียนได้ทุกเวลา และทุกสถานที่ (Learn for all : anyone, anywhere and anytime)

จตุพร ศิริวัฒนสกุล (2545) กล่าวว่า การนำ การเรียนการสอนออนไลน์ผ่านระบบอินเทอร์เน็ตไปใช้ ประกอบการเรียนการสอนสามารถทำได้ 3 ระดับ ดังนี้คือ

1. เป็นส่วนเสริม (Supplementary) หมายถึง การนำการเรียนการสอนออนไลน์ผ่านระบบอินเทอร์เน็ต ไปในลักษณะสื่อเสริม นอกจากเนื้อหาที่ปรากฏใน ลักษณะการสอนออนไลน์แล้ว ผู้เรียนยังสามารถศึกษา เนื้อหาเดียวกันนี้ในลักษณะอื่นๆ เช่น วิดีทัศน์ โดย ผู้สอนจัดหาวิธีที่ผู้เรียนจะเข้าถึงเนื้อหาเพื่อให้ ประสบการณ์เพิ่มเติมแก่ผู้เรียน

2. เป็นองค์ประกอบ (Complementary) หมายถึงการนำการเรียนการสอนออนไลน์ผ่านระบบ อินเทอร์เน็ตไปใช้ในลักษณะอื่นๆ เช่นนอกจากสอนใน ห้องเรียนแล้ว ผู้สอนยังออกแบบเนื้อหาให้ผู้เรียนเข้าไป ศึกษาเนื้อหาเพิ่มเติมจากการเรียนออนไลน์ผ่าน อินเทอร์เน็ต ซึ่งประสิทธิภาพขึ้นอยู่กับสื่อที่ใช้

3. เป็นการทดแทนสมบูรณ์แบบ (Comprehensive replacement) หมายถึง การนำการเรียนการสอนออนไลน์ผ่านระบบอินเทอร์เน็ตไปใช้แทนที่ลักษณะ การสอนในห้องเรียน ผู้เรียนจะต้องศึกษาเนื้อหาทั้งหมด

ออนไลน์ สำหรับในต่างประเทศได้รับการพัฒนาจนเป็น สื่อหลักแทนครู เป็นการสอนทางไกล

ถนนพร เลหาจรัสแสง (2546) ได้กล่าวถึง ประโยชน์ของการสอนออนไลน์ ว่าทำให้เกิดปฏิสัมพันธ์ ระหว่างผู้เรียนด้วยกัน หรือระหว่างผู้เรียนกับอาจารย์ ผู้สอน เนื่องจากมีเครื่องมือทางออนไลน์ต่างๆ มากมาย ช่วยสนับสนุนให้เกิดการเรียนรู้ เป็นการเรียนที่เน้น ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เป็นผู้รับผิดชอบในการจัดการเรียนรู้ด้วยตนเองโดยผู้สอน สามารถตรวจสอบความก้าวหน้าของผู้เรียน การสอนออนไลน์สามารถนำไปใช้เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ตลอด ชีวิตจึงได้รับความนิยมอย่างมากในปัจจุบัน

ดังนั้น ถ้าอาจารย์ผู้สอนนำเทคโนโลยีมาใช้ให้เกิดประโยชน์ในการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยมีการออกแบบพัฒนาระบบให้มีประสิทธิภาพให้ เหมาะสมกับผู้เรียน จะช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาศักยภาพ การเรียนรู้ทั้งด้านเนื้อหาความรู้และได้เรียนรู้การใช้ เทคโนโลยีสมัยใหม่อีกด้วย (กิงกาญจน์ ธรรมโนช, 2548)

วิกิ: แหล่งการเรียนรู้ในระบบ e-learning

ในปัจจุบันนี้มีการสอนออนไลน์รูปแบบใหม่ คือวิกิซึ่งเป็นเว็บไซต์ประเภทหนึ่งที่ช่วยให้ผู้ใช้งาน สามารถใส่เนื้อหา เพิ่มหรือแก้ไขเนื้อหาได้โดยง่าย ซึ่ง บางครั้งไม่จำเป็นต้องลงทะเบียนเพื่อแก้ไข ด้วยความ ง่ายในการแก้ไขและได้ตอบ วิกิเว็บไซต์มักจะถูก นำมาใช้ในการเขียนงานร่วมกัน ดังนั้นผู้อ่านจึง กลายเป็นผู้เขียนและบรรณาธิการ วิกิเริ่มเป็นที่รู้จักภาย หลังที่สารานุกรมวิกิพีเดียได้นำมาใช้ หน่วยงาน หลายแห่งได้นำระบบวิกิมาใช้ในการเอกสารติดต่อ สื่อสารหรือแม้แต่การร่วมเขียนโปรแกรม การทำงาน ด้วยวิกิเป็นเรื่องง่ายเพราะ ผู้เขียนสามารถสร้างเนื้อหา

บนเว็บได้โดยผ่านเว็บเบราว์เซอร์ ในแต่ละหน้าจะเรียนว่าหน้าวิกิ ส่วนเนื้อหาภายในจะเชื่อมต่อกันทางไฮเปอร์ลิงค์ ซึ่งก็มีบางหน่วยงานได้นำระบบวิกิไปใช้เป็นฐานข้อมูลเพื่อการสืบค้น (Thomas, 2008)

เว็บไซต์ประเภทวิกิมีลักษณะเป็นการสร้างองค์ความรู้แบบอีเลิร์นนิ่ง ซึ่งด้วยรูปแบบดังกล่าวจึงนำมาใช้ประโยชน์ได้หลายด้าน ศิริชัย นามบุรี (2551) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของวิกิซึ่งสรุปได้ดังนี้คือ

1. วิกิเป็นแหล่งเรียนรู้ของผู้เรียนและผู้สอนในระบบอีเลิร์นนิ่ง เนื่องจากวิกิเป็นแหล่งรวบรวมเนื้อหาต่าง ๆ โดยผู้เชี่ยวชาญ ผู้รู้ หรือผู้มีประสบการณ์เนื้อหาต่าง ๆ มีการตรวจสอบโดยผู้เขียนหลายคนร่วมมือกัน ดังนั้น เนื้อหาที่ได้ จึงมีความเป็นไปได้ว่ามีความถูกต้อง สมบูรณ์ ดังนั้น แหล่งข้อมูลในเว็บไซต์ประเภท วิกิจึงสามารถใช้เป็นแหล่งเรียนรู้ แหล่งอ้างอิงในการเรียนการสอนแบบอีเลิร์นนิ่งได้

2. วิกิเป็นเครื่องมือในการจัดการองค์ความรู้ในองค์กรทั้งประเภทความรู้ชัดแจ้ง (Explicit knowledge) อันได้แก่การรวบรวมความรู้ในเรื่องใดเรื่องหนึ่งแล้วบันทึกถ่ายทอดบนวิกิเพื่อให้ผู้อื่นนำไปใช้ได้ และความรู้แบบฝังลึก (Tacit knowledge) ซึ่งเป็นความรู้ที่ได้จากประสบการณ์ ทักษะในการทำงานหรือการคิดเชิงวิเคราะห์ ถึงแม้จะเป็นความรู้ที่ซ่อนเร้น วิกิจะเป็นเหมือนเวทีในการแบ่งปันความรู้ออนไลน์ นอกจากนี้วิกิยังสามารถจัดการองค์ความรู้เฉพาะกลุ่มที่สนใจด้านเดียวกัน กล่าวคือใช้เป็นสื่อในการแบ่งปันความรู้ดังกล่าวซึ่งผลที่ได้คือการเพิ่มประสิทธิภาพของการทำงาน

3. วิกิเป็นเครื่องมือในการสร้างกิจกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้แบบร่วมมือกัน ทำให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ได้ เนื่องจากหลักการของวิกิคือการให้เสรีแก่ผู้ใช้ในการสร้างและแก้ไขเนื้อหาในระบบอีเลิร์นนิ่งจึงใช้วิกิเป็น

เครื่องมือในการสร้างกิจกรรมการเรียนการสอนในรูปแบบต่างๆ เช่น การมอบหมายงานเป็นกลุ่ม (Workgroup assignment) การเรียนการสอนโดยใช้โครงการเป็นฐาน (Project-based learning) การเรียนรู้แบบสร้างสรรค์องค์ความรู้ (Constructivist learning) และการเรียนรู้ร่วมกันหรือการเรียนรู้แบบร่วมมือกัน (Cooperative learning)

วิกิกับการพัฒนาทักษะการเขียนภาษาอังกฤษ

ทักษะเขียนมีความสำคัญอย่างมากในการเรียนระดับมหาวิทยาลัยเพราะผู้เรียนต้องใช้ทักษะเขียนเพื่อแสดงว่าเข้าใจเนื้อหาอย่างแท้จริงและสามารถถ่ายทอด เรียบเรียง เนื้อหาของสิ่งที่เรียนรู้มา นอกจากนั้นการเขียนยังช่วยในการจดจำข้อมูลต่างๆ จากประสบการณ์สอนภาษาอังกฤษที่ผ่านมาพบว่าผู้เรียนมีปัญหาในด้านทักษะการเขียนค่อนข้างมาก มีพื้นฐานทางด้านไวยากรณ์ไม่ดีทำให้เกิดข้อผิดพลาดในงานเขียนค่อนข้างมาก ผู้เรียนไม่เข้าใจหลักการเขียนที่ถูกต้องและมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อการเขียน นอกจากนี้การเขียนเป็นทักษะที่ได้รับการฝึกฝนน้อยในห้องเรียน อันเนื่องจากเวลาจำกัดและในแต่ละห้องเรียนจะประกอบด้วยผู้เรียนที่มีพื้นฐานทางภาษาต่างกันมาก ทำให้การจัดการเรียนการสอนเป็นไปด้วยความยากลำบาก อย่างไรก็ตามถือเป็นหน้าที่ของผู้สอนที่ต้องหาวิธีการหรือจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อพัฒนาผู้เรียนที่มีพื้นฐานทางการเขียนไม่ดีให้พัฒนายิ่งขึ้น

กิจกรรมการเขียนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีการแลกเปลี่ยนกันอ่านเป็นวิธีการที่ถูกนำมาใช้กันอย่างแพร่หลายในการสอนภาษาอังกฤษในช่วงหลายปีที่ผ่านมา แต่เดิมการเขียนเป็นกิจกรรมที่รับรู้กันระหว่างผู้สอนกับผู้เขียน เพื่อนๆ ร่วมชั้นจะไม่มีโอกาสได้อ่านหรือรับทราบงานของเพื่อนเลย เมื่อมีการปรับเปลี่ยนการ

สอนให้เพื่อนมีส่วนช่วยงานเขียนซึ่งกันและกันรวมถึงให้แต่ละคนได้เรียนรู้ถึงกระบวนการเขียนจากเพื่อนด้วยก็พบว่าผู้เรียนให้ความสนใจกับการเขียนและนำมาพัฒนาตนเองมากขึ้น

การสอนผ่านโปรแกรมวิกิเป็นนวัตกรรมที่ผสมผสานเทคโนโลยีออนไลน์เข้ากับการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ดังนั้นเมื่อนำโปรแกรมดังกล่าวมาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอน อาจจะเริ่มจากการให้ผู้เรียนจัดหาสมาชิกในกลุ่มของตน แล้วดำเนินการสร้างเว็บโดยใช้พื้นที่หรือสเปซของวิกิประกอบด้วยโฮมเพจและหน้าต่างๆ หลังจากนั้นผู้เรียนจะใส่ข้อมูลต่างๆ เกี่ยวกับสมาชิกในกลุ่ม ส่วนอาจารย์ใส่งานที่ต้องการมอบหมายให้ผู้เรียนทำ โดยผู้เรียนจะเข้าไปเพื่อทำกิจกรรมร่วมกันหรือแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในหน้าต่างๆ ของวิกิ ถกเถียงกันผ่านทางวิกิโดยไม่ต้องมาเจอหน้ากัน โดยผู้สอนสามารถเข้าไปอ่านงาน แสดงความคิดเห็น สื่อสารได้ตอบกับผู้เรียนในลักษณะเป็นกลุ่มนอกห้องเรียนได้ (Carr et al, 2007)

แม้ว่าวิกิจะยังไม่เป็นที่แพร่หลายด้านการเรียนการสอนในประเทศไทยมากนัก แต่ในต่างประเทศพบว่าการนำวิกิไปใช้เป็นเครื่องมือในการสอน ดังปรากฏในงานวิจัย อาทิเช่นเฉิน (Chen, 2008) ศึกษาเปรียบเทียบกลุ่มที่ใช้วิกิกับกลุ่มที่ไม่ใช้วิกิ พบว่าความสามารถด้านการฟังและการอ่านของกลุ่มที่ใช้วิกิสูงกว่ากลุ่มที่ไม่ใช้และพบว่านักศึกษาในกลุ่มที่ใช้วิกิมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนภาษาอังกฤษมากกว่ากลุ่มที่ไม่ใช้โดยเชื่อว่าเครื่องมือนี้ช่วยพัฒนาความสามารถทางภาษาของตน ส่วนงานวิจัยของแมททิวและเฟลเวจ (Matthew & Felvegi, 2008) ใช้วิกิเพื่อพัฒนาการเขียนแบบร่วมมือของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษา พบว่าการเขียนในลักษณะการทำงานเป็นกลุ่มดังกล่าวช่วยพัฒนาทักษะการเขียนได้ นอกจากนี้งานวิจัยของลี

(Lee, 2010) ได้ทดลองใช้วิกิเป็นเครื่องมือในการพัฒนาทักษะการเขียนให้กับนักศึกษาในระดับมหาวิทยาลัยจำนวน 35 คน ผลการวิจัยพบว่านักศึกษามีความร่วมมือกันเป็นอย่างดีในการเขียนเนื้อหาและแก้ไขข้อผิดพลาดทางไวยากรณ์ สำหรับในประเทศไทยพบงานวิจัยที่ใช้เว็บไซต์วิกิในการสอนภาษาอังกฤษ 1 เรื่อง โดยงานวิจัยดังกล่าวเป็นการศึกษาและเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนสรุปความจากเรื่องที่อ่านของนักศึกษาในกลุ่มที่เรียนด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมงานผสมผสานกับการใช้วิกิซึ่งเป็นเว็บไซต์ที่นักศึกษาสร้างขึ้นเพื่อทำงานร่วมกันกับนักศึกษาในกลุ่มที่เรียนด้วยวิธีปกติในห้องเรียน ในรายวิชา EN 111 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2553 โดยใช้ Pretest posttest control group design เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่แบบทดสอบการเขียนสรุปความภาษาอังกฤษและแบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อการเรียนรู้แบบร่วมงาน ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาทั้งสองกลุ่มมีคะแนนเฉลี่ยหลังการเรียนสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนการเรียนที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .001 อย่างไรก็ตาม เมื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยหลังการเรียนของสองกลุ่ม พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยกลุ่มที่เรียนด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมงานผสมผสานกับการใช้วิกิมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มที่เรียนด้วยวิธีปกติ ($\bar{X} = 21.78, 20.48$) นอกจากนี้พบว่า นักศึกษาในกลุ่มทดลองมีทัศนคติต่อการเรียนรู้แบบร่วมงานและวิกิโดยรวมอยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 4.03$) โดยเห็นว่าการเรียนแบบนี้ทำให้ได้เห็นงานเขียนของผู้อื่นเพื่อนำมาปรับปรุงการเขียนของตน ($\bar{X} = 4.23$) ทำให้มีความรับผิดชอบมากขึ้น ($\bar{X} = 4.11$) และทำให้เกิดการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ช่วยพัฒนาทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น ($\bar{X} = 4.08$) (เสาวภา วิชาดี, 2553)

กรณีตัวอย่าง: การฝึกฝนทักษะการเขียนสรุปความผ่านวิกิออนไลน์

ทักษะการเขียนสรุปความภาษาอังกฤษถือว่ามีความจำเป็นอย่างยิ่งในระดับอุดมศึกษา ผู้เรียนต้องเรียนรู้ที่จะหาใจความสำคัญและใจความสนับสนุนนำมาเรียบเรียงความคิดก่อนที่จะเขียนสรุปโดยใช้ภาษาของตนเอง อาจารย์ผู้สอนจึงได้ให้ความสำคัญกับการเขียนสรุปความโดยหารูปแบบและเทคนิคการสอนต่างๆ มาใช้ในห้องเรียนเพื่อไม่ให้ผู้เรียนเบื่อหน่ายต่อการอ่านและมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อการเขียน อาทิเช่น เทคนิคการให้เพื่อนอ่านงานเพื่อน (peer review) การเรียนรู้แบบร่วมงาน การใช้แผนภูมิ เป็นต้น นอกจากนี้วิธีการต่างๆ ที่ได้นำมาใช้ในการเรียนการสอนแล้ว ในปัจจุบันเมื่อเทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทอย่างมากในการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน วิกิก็เป็นนวัตกรรมหนึ่งที่น่าสนใจอย่างยิ่ง

จากการที่ผู้เขียนได้เห็นประโยชน์มากมายของวิกิรวมทั้งได้ทราบว่านักเรียนจำนวนมากได้ใช้วิกิในการแก้ปัญหาการทำงาน เมื่อทีมงานอยู่กันคนละประเทศ โดยการที่เข้าไปเขียนงานของตนไว้เพื่อให้เพื่อนร่วมงานคนอื่นได้เข้าไปอ่านและแก้ไขงานนั้นได้จากแนวคิดนี้เองผู้เขียนจึงนำวิกิมาปรับใช้พัฒนาความรู้ของผู้เรียนทางออนไลน์ เว็บไซต์ของวิกิสามารถเป็นเครื่องมือในการพัฒนาทักษะทางด้านการเขียนสรุปความของนักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพในรายวิชา EN 112 (Fundamental English II) เพื่อปรับรูปแบบกิจกรรมการสอนทักษะเขียนให้น่าสนใจ โดยผสมผสานกับกลยุทธ์การเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative learning) ซึ่งเป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่แบ่งผู้เรียนออกเป็นกลุ่มย่อยๆ เพื่อส่งเสริมและเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ทำงานและเรียนรู้ร่วมกัน ช่วยเหลือกันเพื่อให้ทั้งตนเองและสมาชิกทุกคนภายในกลุ่มประสบ

ความสำเร็จ การเรียนรู้แบบร่วมมือนี้นอกจากจะสามารถช่วยพัฒนาความสามารถทางการเขียนให้ดีขึ้นเพราะเป็นการส่งเสริมการทำงานร่วมกับเพื่อนในบรรยากาศที่ไม่มีความวิตกกังวล

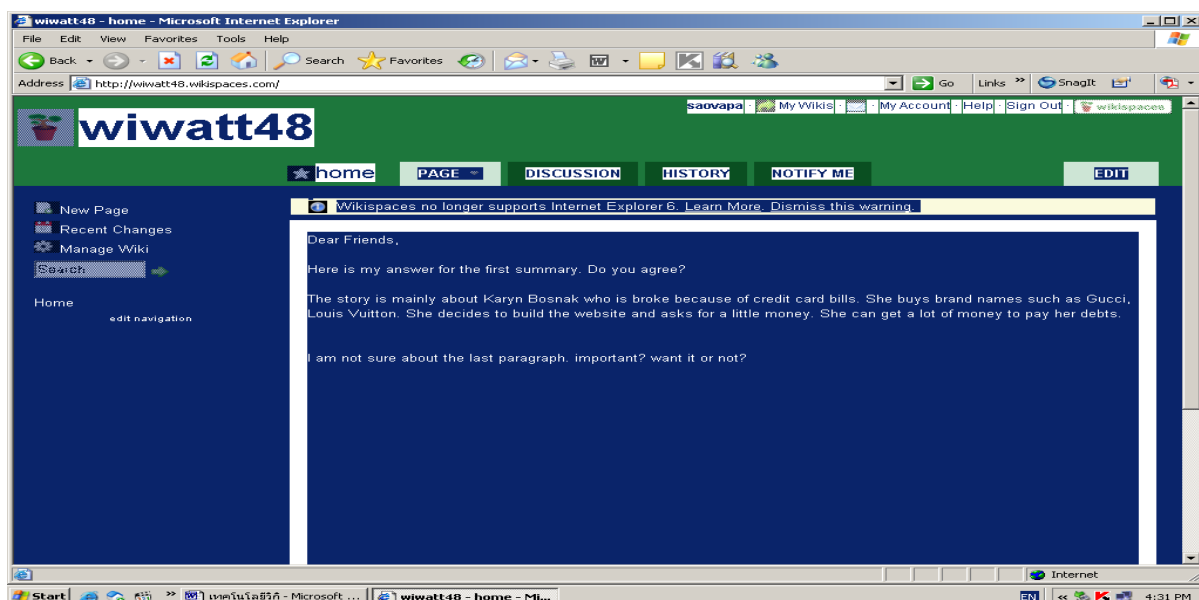
แล้วยังทำให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เป็นการพัฒนาทักษะการทำงานร่วมกัน (Oxford, 1997)

ในขั้นตอนแรกของกิจกรรมเขียนสรุปความผ่านเว็บไซต์วิกินั้น อาจารย์ผู้สอนต้องแนะนำวิกิให้นักศึกษาโดยเข้าไปที่ <http://www.wikispaces.com/> เพื่อให้ทุกคนได้เรียนรู้วิธีการใช้งานและระบบต่างๆ หลังจากนั้นนักศึกษาจะจัดตั้งกลุ่มของตนเองกลุ่มละ 4 คน สร้างเว็บไซต์ในลักษณะของวิกิสเปซขึ้นมา โดยผู้สอนจะสามารถใส่ข้อมูลหรือเนื้อหาความรู้ผ่านทางเว็บไซต์ดังกล่าวได้ นักศึกษาได้รับมอบหมายให้เข้าไปทำกิจกรรมที่ผู้สอนกำหนดในลักษณะการทำงานร่วมกัน กล่าวคืออ่านบทอ่านภาษาอังกฤษและสรุปความและเขียนแสดงความคิดเห็นสัปดาห์ละ 1 เรื่องจำนวน 5 สัปดาห์ รวมทั้งสิ้น 5 เรื่อง ซึ่งกระบวนการในการเขียนสรุปความแต่ละเรื่องนั้น สมาชิกแต่ละคนต้องเข้าไปใส่คำตอบของตนที่เว็บไซต์วิกิ หลังจากนั้นทุกคนในกลุ่มจะแสดงความคิดเห็นว่าคำตอบใดดีที่สุด หรืออาจจะนำเอาคำตอบของทุกคนมาผสมผสานกัน ปรับเปลี่ยนจากเดิมเพื่อให้เหลือเป็นคำตอบสุดท้ายเพียงคำตอบเดียว ในระหว่างนั้น ผู้สอนจะเข้าไปให้ข้อเสนอแนะ คำแนะนำเป็นระยะๆ เว็บไซต์วิกินี้จะบันทึกข้อมูลและกิจกรรมการเรียนรู้ของนักศึกษา (Records) เพื่อให้ผู้สอนสามารถนำไปวิเคราะห์ ติดตาม และประเมินผล การสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งสามารถเรียกดูสถิติด้านความถี่ในการเข้าไปทำกิจกรรมของนักศึกษาได้อีกด้วย (เสาวภา วิชาดี, 2553) อย่างไรก็ตาม ก่อนเริ่มกระบวนการสอนเขียนสรุปความออนไลน์นี้ ผู้สอน

ได้อธิบายและให้ความรู้แก่นักศึกษาเรื่องการเขียนสรุปความ จนมั่นใจว่านักศึกษาทุกคนเข้าใจวิธีการและสามารถเขียนสรุปใจความสำคัญเป็นอย่างดี โดยเรื่อง ที่อ่านต้นฉบับมีความยาวประมาณ 1 หน้ากระดาษ A 4 นักศึกษาจะเขียนสรุปความมีความยาวเพียง 5-7 ประโยค ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนดังนี้คือ ก่อนการอ่าน นักศึกษาจะศึกษาหัวเรื่อง ประโยคแรก ประโยคสุดท้าย ดูรูปภาพประกอบก่อนเพื่อให้ได้แนวคิดคร่าวๆ ว่า ใจความของบทอ่านจะเกี่ยวกับสิ่งใด ขณะอ่าน นักศึกษาจะให้ความสำคัญกับประโยคแต่ละประโยคไม่เท่ากัน โดยจะดูว่าประโยคใดสำคัญและประโยคใดไม่สำคัญ และหยุดเป็นช่วงๆ เพื่อสรุปใจความสำคัญ ทำโน้ตย่อ หรือขีดเส้นใต้ และหลังอ่านนักศึกษาค้นหา ประเด็นหลัก (Main idea) และเขียนสรุปใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านโดยใช้เอกสารเสริม (Supplementary sheet) ที่ผู้สอนเตรียมไว้

จากประสบการณ์สอนของผู้เขียน พบว่า นักศึกษามักจะลอกประโยคในเนื้อเรื่องมาติดต่อกันเพื่อ

เป็นคำตอบ จึงได้แจ้งเตือนว่า การเขียนสรุปความที่ดี นั้นนักศึกษาจะต้องใช้คำพูดของตนเอง ไม่ลอกข้อมูลจากต้นฉบับมา ดังนั้นเมื่อนักศึกษาในกลุ่มเห็นว่าเพื่อน ลอกประโยคต่างๆ มาจากเนื้อเรื่องโดยที่ไม่ได้เขียนเอง ก็มักจะบอกเพื่อนคนที่ลอกคำตอบมาว่าอย่าทำ ให้เขียนหรือปรับแก้ใหม่เพราะกลัวอาจารย์จะเข้ามาอ่าน เจอ แสดงให้เห็นว่านักศึกษาได้ตระหนักถึงหลักการเขียนสรุปความว่าต้องเกิดจากความเข้าใจในการอ่าน เรื่องและจับประเด็นสำคัญออกมาให้ได้ สิ่งเหล่านี้จะปรากฏอยู่ในหน้าของวิกิ ซึ่งผู้สอนสามารถตรวจสอบความก้าวหน้า พฤติกรรมการเรียนของผู้เรียนได้อย่างละเอียดและตลอดเวลา สามารถนำข้อมูลมาวิเคราะห์ได้ โดยในภาพรวมเมื่อเข้าไปอ่านดูข้อมูลที่นักศึกษาเขียนทำให้เข้าใจได้ว่า องค์ความรู้ที่ได้นั้นเกิดจากการทำงานร่วมกันผ่านการเรียนแบบออนไลน์นั่นเอง

บทสรุป

จากข้อมูลข้างต้นอาจสรุปได้ว่า วิกีเป็นนวัตกรรมทางการศึกษารูปแบบหนึ่ง เพราะเป็นช่องทางในการติดต่อสื่อสารระหว่างผู้เรียนด้วยกัน ไม่มีขีดจำกัดเรื่องระยะทาง อีกทั้งยังเป็นเครื่องมือในการสร้างกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้แบบร่วมมือกัน ดังที่ผู้เขียนได้นำมาจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการเขียนภาษาอังกฤษและทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเองของผู้เรียน ผู้เรียนมีโอกาสได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับสมาชิกในกลุ่ม ได้รับการชี้แนะและเติมเต็มส่วนที่บกพร่อง จึงรู้สึกไม่โดดเดี่ยวทำให้สามารถเรียนรู้ได้ดีกว่าการเรียนการสอนแบบเดิม นอกจากนี้ยังช่วยเพิ่มปฏิสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์ผู้สอนกับผู้เรียนและระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียนด้วยกัน ซึ่งการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างเรียนถือเป็นหัวใจของการสอนออนไลน์ (ชุดิมา สัจจามนต์, 2550) ข้อดีอีกประการหนึ่งของการเรียนรู้แบบร่วมมือผสมผสานกับวิกีคือช่วยพัฒนาทักษะการทำงานร่วมกันของผู้เรียน ช่วยให้ผู้เรียนยอมรับความคิดเห็นของคนส่วนใหญ่ มีความรับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย จึงอาจกล่าวได้ว่าการเรียนรู้ในรูปแบบนี้สามารถช่วยพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนได้เป็นอย่างดี อาจารย์ผู้สอนจึงควรจัดกิจกรรมในลักษณะที่ใช้เทคโนโลยีลักษณะนี้หรือลักษณะอื่นๆ เสริมสร้างความรู้และทักษะด้านอื่นควบคู่กันไปอย่างต่อเนื่อง

เอกสารอ้างอิง

- กิงกาญจน์ ธรรมโนช. (2548). **เปิดโลก E- learning การเรียนการสอนออนไลน์**. กรุงเทพฯ : ซีเอ็ดดูเคชั่น.
- จตุพร ศิริวัฒนกุล. (2545). **ความคิดเห็นต่อการเรียนการสอนออนไลน์ผ่านระบบอินเทอร์เน็ต (E-learning) ของนักศึกษา**

ระดับปริญญาตรี คณะบริหารธุรกิจ ในเขตกรุงเทพมหานคร.วิทยานิพนธ์ปริญญาธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการตลาด มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.

- ชุดิมา สัจจามนต์. (2550). **E-learning นวัตกรรมทางการศึกษายุคใหม่**. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- ถนอมพร เลหาจรัสแสง. (2546). **รายงานการวิจัยเรื่อง รูปแบบการเรียนรู้สำหรับการเรียนทางอิเล็กทรอนิกส์กระบวนวิชาภาษาอังกฤษขั้นพื้นฐานในระดับอุดมศึกษา**. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สุรสิทธิ์ วรรณไกรโรจน์. (2546). **เอกสารการประชุมเชิงปฏิบัติการเรื่อง “การกำหนดมาตรฐานการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนแบบ e-Learning” วันที่ 5 มีนาคม 2546 ณ อาคารศูนย์มานุษย-วิทยาสิรินธร มหาวิทยาลัยศิลปากรตลิ่งชัน กรุงเทพฯ.**
- เสาวภา วิชาติ. (2553, ตุลาคม-ธันวาคม). การใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมืองานและวิกีเพื่อส่งเสริมความสามารถในการเขียนสรุปความของนักศึกษาในรายวิชา EN 111. **วารสารวิจัยและพัฒนา มจร**. ปีที่ 33 (ฉบับที่ 4), 307-317.
- ศิริชัย นามบุรี. (2551). **“Wiki สารานุกรมเสรีออนไลน์ : แหล่งทรัพยากรการเรียนการสอนในระบบอี เลิร์นนิ่ง”**. <<http://e-learning.yru.ac.th/e-learning/blog/index.php? filtertype= site&filterselect= 1&tagid=1>> (22 เมษายน).
- Carr, T., Morrison, A., Cox, G., & Deacon, A. (2007). **Weathering wikis: Net-based**

- learning meets political science in a South African University. **Computers and Composition**. 24(3) : 266–284.
- Chen, Yu-ching. (2008). **The effect of applying wikis in an English as a foreign language (EFL) class in Taiwan**. Dissertation. University of Central Florida, 133 pages; AAT 3335337.
- Lee, Lina. (2010). Exploring wiki-mediated collaborative writing: A case study in an elementary Spanish course. **CALICO Journal**. 27 (2) : 260- 276.
- Matthew, Kathryn, & Felvegi, Emese. (2008). Wiki as a collaborative learning tool in a language arts methods class. **JRTE**. 42(1) : 51-72.
- Oxford, R. L. (1997). Cooperative learning, collaborative learning, and interaction: Three communicative strands in language classroom. **The Modern Language Journal**. 81:443-456.
- Thomas, A. (2008). Community, culture and citizenship in cyberspace. In J. Coiro, M. Knobel, C. Lankshear, & D. Leu (Eds.), **Handbook of research on new literacies** (pp. 671–697). New York: Lawrence Erlbaum.